Jaarstukken 2018

Versie: 5.0.0.0.0.0

2.2.11 Algemene middelen

Inleiding
In de begroting en rekening maken we onderscheid tussen specifieke en algemene dekkingsmiddelen. Specifieke dekkingsmiddelen zijn bijvoorbeeld opbrengsten voor het ophalen van afval, het verstrekken van vergunningen, het onderhouden van het riool en het vertrekken van reisdocumenten. Zij hangen samen met een concreet beleidsveld en staan opgenomen in de betreffende programma's. Deze dekkingsmiddelen verlagen het saldo van lasten en baten op de betreffende programma's in de begroting.

Anders dan de specifieke dekkingsmiddelen, zijn de algemene dekkingsmiddelen vrij te besteden. Dit is niet aan een bepaald programma of doel gebonden. De algemene dekkingsmiddelen leveren de financiële dekking van de bestedingen van de programma's 1 tot en met 10 en zijn ingedeeld naar de voorgeschreven categorieën en onvoorzien.

Lokale heffingen
In de paragraaf Lokale heffingen is een toelichting gegeven op de opbrengst van belastingen en is aangegeven welk beleid we voor de verschillende belastingen voeren. De kosten van invordering van de belastingen en de waardebepaling van de onroerende zaken zijn geraamd in programma 1 Bestuur en dienstverlening.

Algemene uitkering uit het gemeentefonds
Jaarlijks ontvangt elke gemeente volgens het in de Financiële verhoudingswet opgenomen verdeelstelsel een uitkering uit het gemeentefonds. Het verdeelstelsel houdt rekening met onderlinge verschillen in de kosten waar de gemeenten voor staan en met verschil in draagkracht van de gemeenten (de belastingcapaciteit). De algemene uitkering is bestemd voor de bekostiging van autonome taken van de gemeente. Dat zijn taken die veelal dicht bij de burger liggen. De grootte van het gemeentelijk aandeel is voor de gemeenten een gegeven, maar zij is vrij in het besteden daarvan.

De groei of krimp van het gemeentefonds hangt af van de ontwikkeling van de netto gecorrigeerde rijksuitgaven. Eenvoudig gezegd: als het Rijk meer uitgeeft, dan groeit het gemeentefonds navenant mee, en andersom. De ontwikkeling van de algemene uitkering staat verder toegelicht in de financiële rekening.

Dividend
De belangrijkste deelnemingen van Leiden zijn netwerkbedrijf Alliander NV, Duinwaterbedrijf Zuid-Holland (DUNEA) en NV Bank voor Nederlandse Gemeenten. De ontvangen dividenden worden bij de prestatie van deze deelnemingen verantwoord.

Financiële functie
In de paragraaf Financiering gaan we in op de financiering van de gemeente en de ontwikkelingen op de geld- en kapitaalmarkt. Voor een uitgebreide toelichting op de ontwikkeling van het resultaat op geldleningen en op bespaarde rente verwijzen wij naar die paragraaf.

Overige algemene dekkingsmiddelen
De overige algemene dekkingsmiddelen zijn de stelposten concern, oninbare vorderingen, saldi kostenplaatsen bedrijfsvoering en plankosten.

- Op **stelposten concern** zijn de budgetten en taakstellingen opgenomen die nog niet direct aan een specifieke prestatie kunnen worden toebedeeld. Leiden streeft er naar (conform een eis van de provincie) om zo min mogelijk en zo kort mogelijk stelposten in de begroting op te nemen. Als een stelpost niet concreet en realiseerbaar is, dan kan de toezichthoudende provincie oordelen dat deze niet bijdraagt aan een structureel sluitende begroting en meerjarenraming. Wij voeren regelmatig overleg met de provincie over de voortgang en invulling van de stelposten.
- **Oninbare vorderingen** is de mutatie op de voorziening oninbare vorderingen voor de vorderingen op reguliere debiteuren en de vorderingen op (ex-)bijstandsgerechtigden.
- Op **saldi kostenplaatsen bedrijfsvoering** staan de lasten en baten die volgens de systematiek niet rechtstreeks ten gunste of ten laste van prestaties binnen de programma's kunnen worden gebracht. Een eenduidige en integrale kostenverdeelsystematiek deelt zo lasten en baten van (ondersteunende) afdelingen toe aan de prestaties en dus aan de programma's.
- Het budget voor de **plankosten definitiefase** komt voort uit de nota Plankosten Leiden (RB 12.0153).

Onvoorzien
Het budget onvoorzien wordt ingezet voor uitgaven die als onuitstelbaar en onvermijdbaar worden aangemerkt en waarvoor in de begroting geen raming is opgenomen. Als de uitgave een structureel karakter heeft, dan worden de meerjarige consequenties als autonome ontwikkeling in de volgende begroting verwerkt.

Budget

Algemene middelen bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Lokale heffingen besteding niet gebonden	Lasten	0	0	0	0	0	0
	Baten	-54.380	-56.238	856	-55.382	-55.461	78
Saldo		**-54.380**	**-56.238**	**856**	**-55.382**	**-55.461**	**78**
Algemene uitkering	Lasten	0	-41	41	0	0	0
	Baten	-242.386	-246.276	-988	-247.264	-249.102	1.838
Saldo		**-242.386**	**-246.316**	**-947**	**-247.264**	**-249.102**	**1.838**
Dividend	Lasten	90	90	-90	0	90	-90
	Baten	-2.928	-1.727	-1.220	-2.947	-2.958	11
Saldo		**-2.838**	**-1.637**	**-1.310**	**-2.947**	**-2.868**	**-79**
Saldo financieringsfunctie	Lasten	-2.169	-260	-1.439	-1.700	-1.770	70
	Baten	-204	-176	-53	-229	-292	63
Saldo		**-2.373**	**-436**	**-1.493**	**-1.929**	**-2.063**	**134**
Overige alg.dekkingsmiddelen	Lasten	-1.076	-1.632	2.882	1.251	446	805
	Baten	-986	0	0	0	460	-460
Saldo		**-2.062**	**-1.632**	**2.882**	**1.251**	**906**	**344**
Programma	Lasten	**-3.155**	**-1.843**	**1.394**	**-449**	**-1.234**	**785**
	Baten	**-300.884**	**-304.417**	**-1.405**	**-305.822**	**-307.352**	**1.530**
Saldo van baten en lasten		**-304.039**	**-306.260**	**-11**	**-306.271**	**-308.586**	**2.315**
Reserves	Toevoeging	15.178	17.997	-11.996	6.001	31.695	-25.695
	Onttrekking	-29.555	-12.461	-15.187	-27.649	-52.241	24.593
Mutaties reserves		**-14.377**	**5.535**	**-27.183**	**-21.648**	**-20.546**	**-1.102**
Resultaat		**-318.416**	**-300.724**	**-27.195**	**-327.919**	**-329.133**	**1.213**

Reserves AD bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Reserve flankerend beleid AD	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-550	-700	0	-700	-185	-515
Saldo		**-550**	**-700**	**0**	**-700**	**-185**	**-515**
Bedrijfsvoeringsreserve concern	Toevoeging	1.941	1.000	0	1.000	1.000	0
	Onttrekking	-2.037	-1.768	-884	-2.652	-2.392	-259
Saldo		**-96**	**-768**	**-884**	**-1.652**	**-1.392**	**-259**
Concernreserve	Toevoeging	916	11.133	276	11.409	11.409	0
	Onttrekking	-18.510	-5.160	-10.345	-15.505	-15.505	0
Saldo		**-17.594**	**5.973**	**-10.069**	**-4.096**	**-4.096**	**0**
Reserve gsb-middelen ISZ/EZ AD	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-1.581	0	0	0	0	0

Reserves AD bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Saldo		**-1.581**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Reserve bedrijfsvoering plankosten	Toevoeging	1.317	904	318	1.222	1.222	0
	Onttrekking	-1.082	-682	-588	-1.270	-1.030	-240
Saldo		**235**	**222**	**-270**	**-48**	**192**	**-240**
Reserve Sociaal Domein AD	Toevoeging	-5.982	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	-115	0	-115	-115	0
Saldo		**-5.982**	**-115**	**0**	**-115**	**-115**	**0**
Reserve Informatisering AD	Toevoeging	351	0	0	0	0	0
	Onttrekking	0	0	-88	-88	0	-88
Saldo		**351**	**0**	**-88**	**-88**	**0**	**-88**
Reserve afschrijvingen investeringen	Toevoeging	10.431	3.670	-20.789	-17.119	8.575	-25.695
	Onttrekking	-525	-1.547	972	-574	-26.269	25.695
Saldo		**9.906**	**2.123**	**-19.817**	**-17.694**	**-17.694**	**0**
Reserve verv.inv. maatschappelijk nut AD	Toevoeging	316	1.289	0	1.289	1.289	0
	Onttrekking	0	-2.000	0	-2.000	-2.000	0
Saldo		**316**	**-711**	**0**	**-711**	**-711**	**0**
Reserve budgetoverheveling	Toevoeging	5.888	0	8.199	8.199	8.199	0
	Onttrekking	-5.269	-490	-4.254	-4.745	-4.745	0
Saldo		**618**	**-490**	**3.945**	**3.455**	**3.455**	**0**
Totaal	Toevoeging	**15.178**	**17.997**	**-11.996**	**6.001**	**31.695**	**-25.695**
	Onttrekking	**-29.555**	**-12.461**	**-15.187**	**-27.649**	**-52.241**	**24.593**
Reserves AD		**-14.377**	**5.535**	**-27.183**	**-21.648**	**-20.546**	**-1.102**

Toelichting op beleidsterreinen met financiële afwijkingen (op de lasten en/of baten) > € 250.000

ALGEMENE DEKKINGSMIDDELEN

Algemene uitkering

Het netto voordeel op de algemene uitkering bedraagt € 1.838.000. Oorzaak is de bijstelling van de integratie- en decentralisatieuitkeringen in de decembercirculaire 2018. De grootste wijziging is de decentralisatieuitkering voor het transformatiefonds Jeugd van € 1,1 miljoen. Dit bedrag ontvangt Leiden als centrumgemeente in Holland-Rijnland. In de decembercirculaire zijn in totaal 14 kleinere taakmutaties en wijzigingen in de integratieuitkeringen doorgevoerd voor een totaalbedrag van afgerond € 0,7 miljoen.
De gemeenteraad is afgelopen jaar met afzonderlijke brieven vier keer geïnformeerd over de ontwikkeling van de uitkeringen uit het gemeentefonds.

Overige algemene dekkingsmiddelen

Het saldo op de overige algemene dekkingsmiddelen bedraagt aan de lastenkant € 805.000 voordelig en aan de batenkant € 460.000 nadelig, per saldo een voordeel van afgerond € 344.000. Dit wordt als volgt toegelicht.
Op de ***Stelposten concern*** is in 2018 een voordeel ontstaan van € 223.000: eind 2018 kon de voorziening voor ***Oninbare vorderingen*** met een bedrag van per saldo € 204.000 worden verlaagd. Dit is een voordeel.
Het resultaat op ***Saldi kostenplaatsen bedrijfsvoering*** bedraagt per saldo € 323.000 negatief.
De stelpost bedrijfvoering hierbinnen dient als dekking voor overschrijdingen binnen de bedrijfsvoering. Met voordeel van € 552.000 kunnen de overschrijding van € 154.000 door btw-suppleties en de overschrijding op alle afdelings- en hulpkostenplaatsen van per saldo € 721.000 grotendeels worden opgevangen.
Het voordeel op de prestatie ***Plankosten definitiefase*** bedraagt € 240.000 en is ontstaan doordat projectleiders in 2018 minder kosten voor projecten in de definitiefase hebben gemaakt dan geraamd. Voor ditzelfde bedrag is er minder onttrokken aan de reserve plankosten. Gezamenlijk is het effect op dit programma budgettair neutraal.

Toelichting op afwijkingen Reserves

Reserve flankerend beleid AD
Aan de reserve flankerend beleid is € 515.000 minder onttrokken dan begroot, omdat de uitgaven voortvloeiend uit de reorganisatie in 2015 lager zijn uitgevallen dan vooraf ingeschat. Het corresponderende voordeel op de budgetten is opgenomen bij Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien.

Bedrijfsvoeringreserve concern
Aan de bedrijfsvoeringreserve concern is per saldo €259.000 minder onttrokken dan begroot. Dit verschil kan als volgt worden toegelicht.
Ter dekking van de kosten voor de in 2018 gestarte proef tablets was een bedrag van € 110.480 gereserveerd. De kosten bedroegen € 85.000, waardoor er € 25.840 minder onttrokken hoefde te worden.
Ter dekking van de kosten voor de opzet van het Urban Data Center Leiden was een onttrekking van € 75.000 geraamd. Omdat de opzet wat langer tijd nodig had, bleek deze in 2018 nog niet nodig.
Binnen de bedrijfsvoeringsreserve voor was LEV € 150.000 beschikbaar gesteld voor meld- en makelaarspunt voor verbetervragen op het gebied van organisatievoering en bedrijfsvoering. Via LEV proberen we in eerste instantie uit ons eigen netwerk te voorzien in ondersteuning bij verbetervragen. Daardoor hoefde dit budget beperkt ingezet te worden, waardoor er slechts € 6.000 onttrokken is. Met het saldo kunnen ook in 2019 verbetervragen opgepakt worden. Ook voor participatieactiviteiten is € 15.000 niet onttrokken.

Reserve bedrijfsvoering plankosten
De jaarlijkse onttrekking aan de reserve is afhankelijk van de gemaakte plankosten in de definitiefase van de ruimtelijke projecten. De onderschrijding van de begrote onttrekking met € 240.000 is het bedrag dat de projectleiders eind 2018 nog aan plankosten verwachten te moeten maken voor projecten in de definitiefase.

Reserve Informatisering AD
Door vertraging in de uitrol van de tablets in de proeffase bleek het budget dat gedekt wordt door de geraamde onttrekking van € 88.000 in 2018 nog niet nodig. Er is een relatie met het project herhuisvesting van Leiden waarbinnen de eerste verhuisbeweging eind 2019 wordt verwacht.

Reserve afschrijvingen investeringen
In de reserve afschrijvingen investeringen zijn negatieve stortingen geraamd. Feitelijk zijn dit onttrekkingen aan deze reserve en zo zijn ze ook geboekt. Dit levert een verschil op ten opzichte van de begroting ad € 25.695.000 aan zowel de lasten - als aan de batenkant. Dit heeft geen effect op het rekeningsaldo.

INVESTERINGEN

Kredieten die afgesloten zijn met een overschot van € 50.000 of meer dan 10% van het investeringskrediet staan hieronder toegelicht.

Toelichting op investeringskredieten die ouder zijn dan drie jaar en die niet afgesloten kunnen worden bij de jaarrekening 2018:

7100281 CENTRIC-systeem
De verwachte uitfasering van applicaties heeft nog steeds niet plaatsgevonden. Uitgestelde, maar benodigde, upgrades gaan in 2019 plaatsvinden. Het krediet blijft benodigd en zal worden benut.

7100319 Vervanging ondergrondse tank
Op basis van de jaarlijkse inspectie en keuring wordt de noodzaak tot het vervangen van de tank bepaald. Wanneer de keuringsuitslag negatief is zal de tank direct moeten worden vervangen. Het krediet blijft benodigd.

7100523 Plankosten definitiefase
Het doorlopende krediet Plankostenkosten definitiefase is ingesteld om de ambtelijke inzet voor projecten in definitiefase inzichtelijk te krijgen. Jaarlijks wordt een bedrag gedoteerd uit de reserve bedrijfsvoering plankosten. Dit doorlopende krediet bestaat dus ten behoeve van lopende projecten in de definitiefase en kan daardoor niet worden afgesloten.

7100879 6 containers voor afvalinzamelvoertuigen
In 2019 is dit krediet benodigd voor vervanging van containers. Derhalve krediet door laten lopen.

2.2.12 Overhead, vennootschapsbelasting en onvoorzien

Budget

Overhead bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Overhead	Lasten	61.713	60.402	-564	59.838	59.457	381
	Baten	-8.508	-11.665	3.680	-7.985	-8.598	612
Saldo		**53.205**	**48.737**	**3.116**	**51.853**	**50.859**	**993**
Programma	Lasten	**61.713**	**60.402**	**-564**	**59.838**	**59.457**	**381**
	Baten	**-8.508**	**-11.665**	**3.680**	**-7.985**	**-8.598**	**612**
Saldo van baten en lasten		**53.205**	**48.737**	**3.116**	**51.853**	**50.859**	**993**
Reserves	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-349	0	-534	-534	-447	-87
Mutaties reserves		**-349**	**0**	**-534**	**-534**	**-447**	**-87**
Resultaat		**52.857**	**48.737**	**2.582**	**51.319**	**50.413**	**907**

Vennootschapsbelasting bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Vennootschapsbelasting	Lasten	128	0	70	70	104	-34
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		**128**	**0**	**70**	**70**	**104**	**-34**
Programma	Lasten	**128**	**0**	**70**	**70**	**104**	**-34**
	Baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van baten en lasten		**128**	**0**	**70**	**70**	**104**	**-34**

Onvoorzien bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Onvoorzien	Lasten	0	247	-160	87	0	87
	Baten	0	0	0	0	0	0
Saldo		**0**	**247**	**-160**	**87**	**0**	**87**
Programma	Lasten	**0**	**247**	**-160**	**87**	**0**	**87**
	Baten	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
Saldo van baten en lasten		**0**	**247**	**-160**	**87**	**0**	**87**

Reserves Overhead bedragen x € 1.000,-		Rekening 2017	Begroting 2018	Wijziging Begroting	Begroting 2018 na wijziging	Rekening 2018	Verschil 2018
Reserve Informatisering Overhead	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-168	0	-519	-519	-432	-87
Saldo		**-168**	**0**	**-519**	**-519**	**-432**	**-87**
Reserve bedrijfsvoering concern OH	Toevoeging	0	0	0	0	0	0
	Onttrekking	-181	0	-15	-15	-15	0
Saldo		**-181**	**0**	**-15**	**-15**	**-15**	**0**